

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Waar moeten certificaten aan voldoen?

Er zijn private certificaten in alle soorten en maten. Er is een aantal algemene uitgangspunten geformuleerd waaraan de certificaten moeten voldoen. Onderstaande basiseisen zijn van toepassing op certificaten om in aanmerking te komen voor een waardering:

- De criteria en beoordelingswijze moeten openbaar en transparant zijn;
- Controle en borging door onafhankelijke partij (Certificatie Instelling), met een duidelijk sanctiebeleid. Certificaat moet betrekking hebben op de productierandvoorwaarden op een individueel bedrijf of een bedrijf dat deelnemer is in een gecertificeerde keten.

De provincie Noord-Brabant hanteert deze randvoorwaarden ook voor certificaten die in het kader van de verpachting worden beoordeeld. In aanvulling daarop wordt de navolgende randvoorwaarde gehanteerd:

- Het certificatiesysteem moet door een derde onafhankelijke partij worden ontwikkeld en beheerd, waarbij relevante stakeholders middels een onafhankelijk college van belanghebbenden/deskundigen eindverantwoordelijk zijn voor besluitvorming. Dit impliceert ook dat het certificatieschema openstaat voor deelname door alle bedrijven die aantonen te voldoen aan de criteria. Onafhankelijkheid en correcte uitvoering wordt door een daartoe geëigende organisatie zoals de Raad voor Accreditatie (RvA) erkend.

De provincie Noord-Brabant kent ook een uitzondering op bovenstaande regels; voor Weidemelk heeft het veehouderijbedrijf niet zelf een certificaat. Hoewel de inspectie door een onafhankelijk certificatie-instelling plaatsvindt is het systeem ontstaan -en wordt het beheerd- in nauwe verbondenheid met de zuivelindustrie. Melkveehouders en zuivelverwerkers betalen daarbij mee aan de instandhouding van het systeem. Omdat de premie voor weidegeld in de uitbetaling van het melkgeld voor de betrokken belanghebbende partijen een belangrijke factor is gaat de provincie Noord-Brabant ervan uit dat de borging via een intern ketencontrolesysteem voldoende betrouwbaar kan worden geacht. Ook de aangescherpte controles (via onder andere digitale weidegangregistratie en meting van melkeigenschappen) zorgen voor extra betrouwbaarheid van de borging. Om die reden wordt aantoonbare deelname aan Weidemelk wel meegenomen in de lijst met bruikbare certificaten.

Ook de Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij voldoet in beginsel niet aan de randvoorwaarden van onafhankelijke ontwikkeling en beheer. Door de directe betrokkenheid van de provincie Noord-Brabant is er direct toezicht op ontwikkeling en de uitvoering. Om die reden wordt aantoonbare deelname aan deze systematiek meegenomen in de systematiek.

Hoe is de waardering van de certificaten tot stand gekomen?

De certificaten zijn op basis van een deskundigenoordeel gewaardeerd, met een score van 0 tot 10, afhankelijk van de bijdrage die zij leveren aan waterbeheer, bodemkwaliteit en biodiversiteit.

De optelsom van alle waarderingen heeft een rapportcijfer opgeleverd. Deze duurzaamheidsscore kan worden omgezet in een (virtuele) bijdrage aan de geboden pachtprijs.

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Daarbij is voor waterbeheer een gemiddeld cijfer berekend; de waarderingen voor middelengebruik, emissies via lucht, emissies via grondwater en waterkwantiteit zijn opgeteld en vervolgens door 4 (= aantal deelt thema's) gedeeld. Het cijfer voor waterbeheer is opgeteld bij de cijfers voor bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit. Het resultaat van die optelsom is gedeeld door 3. Dat levert het genoemde rapportcijfer op.

Om welke certificaten gaat het voor 2027?

De volgende certificaten tellen mee:

- Skal biologisch plantaardig;
- In omschakeling naar Skal biologisch plantaardig;
- Skal biologisch dierlijk;
- In omschakeling Skal biologisch dierlijk;
- On the way to PlanetProof plant;
- On the way to PlanetProof ei;
- On the way to PlanetProof melk
- Beter Leven, een ster zuivel en twee en drie sterren intensief;
- Beter Leven, een, twee en drie sterren vleesrunderen);
- MDV (Maatlat Duurzame Veehouderij), vanaf MDV 5;
- Weidemelk;
- Zeldzame huisdierrassen, en;
- De Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij.

Andere certificaten, of maatregelen waar geen certificering voor bestaat, tellen niet mee.

Alleen de certificaten en opgenomen systemen die geldig zijn op het moment van inschrijving, tellen mee.

Bedrijven met certificaten krijgen altijd voorrang

Vanaf 1 januari 2027 is nieuw dat een bedrijf mét certificaat (zoals hiervoor genoemd) altijd voorrang heeft bij de gunning boven een bedrijf zonder certificaat. Er is dus géén onderlinge "concurrentie" bij de gunning op basis van een (virtuele) prijs. Hiermee wil de provincie Noord-Brabant duurzame bedrijven verder stimuleren.

Waarom tellen niet alle certificaten mee?

Er kunnen twee redenen zijn waarom een certificaat niet wordt meegenomen:

1. het systeem/concept voldoet niet aan de randvoorwaarden voor certificaten. In dat geval wordt ook geen score uitgewerkt.
2. de inhoud draagt niet bij aan de gestelde themadoelen (score 0).

Indien een ondernemer wel voldoet aan een certificaat maar dat toch niet heeft gehaald omdat het om eigen redenen niet zinvol of haalbaar was, dan kan een ondernemer de betreffende duurzaamheidsscore niet gebruiken. De provincie Noord-Brabant is niet in gelegenheid om individuele ondernemers zelf op de betreffende eisen te beoordelen.

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

De waarderingstabel

Tabel 1: Waardering van certificaten naar Thema-doelen

Thema's	Water				Bodem- vrucht- baarheid	Biodi- versi- teit	Score Thema- doelen
	Kwaliteit			Kwantiteit			
Certificaat	Middelen gebruik	Emissies via lucht	Emissies grond- water	Water kwantiteit			
SKAL (biologisch) plantaardig	9	9	9	3	6	5	6.2
In omschakeling naar SKAL (biologisch) plantaardig							6,2
SKAL (biologisch) dierlijk	9	9	9	3	6	5	6.2
In omschakeling naar SKAL (biologisch) dierlijk							6,2
On the way to PlanetProof plant	6	6	6	3	3	3	3.8
On the way to PlanetProof ei	0	0	0	0	0	1	0.3
On the way to PlanetProof melk	2	3	3	0	3	5	3.3
Beter Leven * melk (inclusief ** en ***)	3	2	3	0	3	4	3
Beter Leven ** intensief	0	0	0	0	1	0	0.3
Beter Leven *** intensief	0	0	0	0	2	0	0.7
Beter Leven * Vleesrunderen	0	0	0	0	2	3	1.7
Beter Leven ** Vleesrunderen (met weidegang, vrouwelijke dieren)	0	0	0	0	4	4	2.7
Beter Leven ** Vleesrunderen (zonder weidegang)	0	0	0	0	3	2	1.7
Beter Leven *** Vleesrunderen	0	0	0	0	6	4	3.3
MDV (vanaf MDV 5) stalcertificaat	0	0	0	0	0	2	0.7
Weidemelk	0	0	0	0	1	2	1.0
Zeldzame landbouwhuisdier rassen	0	0	0	0	0	3	1.0
Brabantse Biodiversiteitsmonit or melkveehouderij 300-999 punten							0.4
Brabantse Biodiversiteitsmonit or melkveehouderij 1000-1499 punten							2.0
Brabantse Biodiversiteitsmonit or melkveehouderij 1500-1999 punten							3.2

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Thema's	Water				Bodemvruchtbaarheid	Biodiversiteit	Score Thema-doelen
	Kwaliteit			Kwantiteit			
Certificaat	Middelen gebruik	Emissies via lucht	Emissies grondwater	Water kwantiteit			
Brabantse Biodiversiteitsmonit or melkveehouderij 2000-2499 punten							6.3
Brabantse Biodiversiteitsmonit or melkveehouderij 2500 en hogere punten							9

Overzicht van certificaten die **niet** meetellen:

Certificatieschema	Systeem voldoet aan 4 randvoorwaarden voor certificaten	Certificaat draagt bij aan themadoelen	Landelijk toegankelijk	Aantal deelnemers
Beter Leven 2 en 3 sterren voor melkveebedrijven ¹	Ja	Niet beoordeeld ¹	Ja	Enkele
Beter Leven intensieve sectoren	Ja	Nee	Ja	Substantieel
Demeter ²	Ja	Ja	Ja	Substantieel
Global G.A.P. ³	Ja	Nee	Ja	Substantieel
Global G.A.P.WAK ⁴	Nee	Nee	Ja	Substantieel
Top Crop	Nee	Niet beoordeeld	ja	Substantieel
Caring Dairy	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Substantieel
Beter Voor Koe Boer Natuur (melk)	Nee	Niet beoordeeld	Ja	Substantieel
Beter Voor Boer Natuur	Nee	Niet beoordeeld	Ja	Substantieel
Keten Kwaliteit Melk	Nee	Nee	Ja	Substantieel
IKB varken	Nee	Nee	Ja	Substantieel
Vitaal Kalf	Nee	Nee	Ja	Substantieel
Fokus Plant	Nee	Nee	Ja	Substantieel
VLOG	Nee	Nee	Ja	Substantieel
Natuurvlees	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Substantieel
Keten Duurzaam Varkensvlees	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Substantieel
Caring Dairy	Nee	Niet beoordeeld	Ja	Substantieel
Tuurlijk!	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Substantieel
Ik wil eerlijke zuivel	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Enkele
Keten Duurzaam Varkensvlees	Nee	Niet beoordeeld	Nee	Substantieel

¹ Vanwege geringe aantal deelnemers, krijgen 2 en 3 sterren nu dezelfde score als Beter Leven 1 ster

² Krijgt nu de dezelfde score als biologisch

³ Global G.A.P. staat voor internationale (global) standard voor Good Agricultural Practices.

⁴ VAK staat voor Voedsel- en Voederbeveiligheid Akkerbouw.

Hoe wordt gecontroleerd of de certificaten geldig zijn?

Bij de inschrijving moet een kopie van het certificaat worden aangeleverd. Dat maakt het mogelijk om administratief vast te stellen of de inschrijver beschikt over één of meerdere certificaten die meetellen voor de duurzaamheidsscore.

Kunnen certificaten worden gecombineerd?

Als een bedrijf meerdere certificaten/scores heeft, dan telt alleen de hoogste mee bij de bepaling van de virtuele prijs.

Hoe worden de certificaten meegewogen?

Alleen het hoogste certificaat telt mee. Ze worden dus niet bij elkaar opgeteld. Op basis van de geboden pacht prijs en de duurzaamheidsscore wordt een virtuele duurzaamheidsbieding gedaan.

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Hoe komt de virtuele duurzaamheidsbieding tot stand?

Daarvoor wordt de volgende rekensom gehanteerd:

$$\text{Virtuele duurzaamheidsbieding} = \text{geboden pacht prijs} + \frac{\text{geboden pacht prijs} * \text{duurzaamheidsscore}}{10}$$

Wat wordt exact verstaan onder het certificaat Skal-plantaardig en Skal-dierlijk?

Uitsluitend plantaardige teelten, waaronder ook uitsluitend veevoedergewassen, die met een Skal-certificaat worden aangemerkt als Skal-plantaardig.

Indien er één of meer diercategorieën biologisch worden gehouden dan dient het bedrijf als Skal-dierlijk te worden beoordeeld.

Wat wordt bedoeld met 'in omschakeling naar Skal'?

Ondernemers die bezig zijn om te schakelen naar een biologisch bedrijf, voldoen nog niet aan alle criteria van het Skal -certificaat. Zij doen echter wel de duurzaamheidsinspanningen die verbonden zijn aan het verkrijgen van een Skal -certificaat. De namen van deze bedrijven zijn bekend bij Stichting Skal. De provincie heeft met de Stichting afspraken gemaakt dat die aanmeldingen ertoe moeten leiden dat de betrokken bedrijven binnen maximaal twee jaar officieel erkend zijn.

Deze ondernemingen maken al wel de (meer)kosten van een biologisch bedrijf, maar genieten nog niet van de (meer)opbrengsten. Bedrijven die in de fase van omschakeling zitten, worden steekproefsgewijs gecontroleerd door Skal . Zo wordt vastgesteld of zij zich aan de afgesproken voorschriften houden. De betrokken bedrijven krijgen een verslag van het toelatingsonderzoek en een uniek Skal- nummer. Deze gegevens moeten worden meegestuurd met het digitale inschrijvingsformulier. Dat kan door ze te uploaden in één pdf-document. Dat, in combinatie van een recente factuur van de registratiebijdrage, is voor de duurzaamheidsscore voldoende om beloond te worden met de score voor de betreffende Skal -categorie (plantaardig of dierlijk).

Hoe wordt omgegaan met een cluster dat al een SKAL-status heeft?

Een aantal clusters percelen heeft een Skal -status. Bij de aanbidding van de clusters staat aangegeven of hier sprake van is. Deze status kan alleen behouden worden als het perceel wordt verpacht aan een Skal -bedrijf (of Skal -bedrijf in oprichting) en als aan de voorwaarden van Skal wordt voldaan. Een Skal -bedrijf (of Skal -bedrijf in omschakeling) krijgt daarom voorrang bij gunning van deze clusters, op basis van een besluit door Gedeputeerde Staten. Ook geldt voor deze clusters een minimumprijs per hectare. De minimumprijs staat aangegeven bij de aanbidding van het cluster. Alleen in het geval er geen Skal -bedrijf (of Skal -bedrijf in oprichting) op een cluster inschrijft, zal aan een bedrijf met een ander certificaat worden gegund of, als geen van de inschrijvers hierover beschikt, aan een bedrijf zonder certificaat.

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Agrarische ondernemers ontvangen voor weidegang geen certificaat. Waarom is toch het certificaat Weidemelk meegenomen?

Bij Weidemelk is de afnemer van de melk degene die het certificaat krijgt. Feitelijk is dus de zuivelverwerker gecertificeerd en is het melkveebedrijf de deelnemer. De zuivelverwerker houdt een (digitale) registratie bij van de deelnemende bedrijven en vermeldt de weidegang ook op de melkafrekening. Of een agrarische ondernemer deelnemer is blijkt uit:

- een actuele uitdraai uit het digitale systeem van de zuivelketen; en/of;
- een kopie van een actuele melkgelduitbetaling.

Zelfzuivelaars dienen een actueel certificaat te overleggen. Een recente uitdraai van de digitale registratie wordt in dit geval gezien als bewijs van de weidegang en kan als 'certificaat' worden toegevoegd.

Agrarische ondernemers ontvangen voor On the way to PlanetProof melk geen certificaat. Waarom is het certificaat toch meegenomen?

Een recente uitdraai van de digitale registratie (actuele melkgeld-uitbetaling) wordt in dit geval gezien als bewijs van de On the way to Planetproof melk en kan als 'certificaat' worden toegevoegd.

Agrarische ondernemers ontvangen voor zeldzame huisdierrassen geen certificaat. Op welke wijze is de aanwezigheid van Zeldzame huisdierrassen meegenomen?

Als een inschrijver voldoet aan alle navolgende voorwaarden dan komt hij in aanmerking voor de puntenscore uit de tabel:

- Lid zijn van de stamboek- of rasvereniging;
 - Te beschikken over:
 - tenminste 10 volwassen vrouwelijke runderen van de rassen Groninger blaarkop, Brandrood rund, Roodbont Friesvee, Fries-Hollands vee, Lakenvelder en/of de kleurslag "Witrik", danwel; tenminste 10 volwassen ooien van de rassen Blauwe Texelaar, Drents heideschaap, Kempisch heideschaap, Melkschaap, Mergellander, Schoonebeker, Veluws heideschaapen/of Zwartbles, danwel;
 - tenminste 10 volwassen geiten van de rassen Nederlandse Toggenburger geit, Nederlandse witte geit, Nederlandse landgeit, Nederlandse bonte geit, danwel
 - tenminste 10 volwassen zeugen van het ras Nederlands landvarken en/of Bonte Bentheimer.
 - Aangemeld zijn bij het paraplubestand van SZH (szh.nl) zodat de betreffende zeldzame dieren door RVO gevestigd zijn en als "zeldzaam huisdier" in MijnRVO staan geregistreerd.
- N.B. voor varkens is dit op dit moment nog niet mogelijk.

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Als 'certificaat' kan in dit geval een uitdraai of bestand worden meegestuurd van:

1. een actuele stallijst, en;
2. een actuele overzichtslijst "gevlagde dieren" uit MijnRVO (voor varkens een overzicht van de stamboekinschrijvingen).

Welke documenten moeten worden bijgevoegd?

Bij de inzet van certificaten in een ranking systematiek bij inschrijving voor pachtgronden wordt uitgegaan van geldige certificaten die aanwezig zijn ten tijde van inschrijving op de pachtgronden. Bij de aanmelding dient een kopie van het certificaat worden aangeleverd.

- Geldige certificaten die aanwezig ten tijde van de inschrijving op pachtgronden. Bij de inschrijving dient een kopie van het actuele en relevante certificaat te worden aangeleverd:
 - o Beter Leven Keurmerk inclusief productgroep en sterniveau;
 - o Biologische, SKAL-certificaat, inclusief productgroep.
- Biologische bedrijven in omschakeling dienen het volgende aan te leveren:
 - o Een recente factuur van de registratiebijdrage inclusief het unieke Skal-nummer;
 - o Een verslag van het toelatingsonderzoek.

Voor Weidemelk geldt:

Bij Weidemelk is de zuivelketen/afnemer certificaathouder. Een melkveehouder is deelnemer voor Weidemelk (de zuivelketen is certificaathouder)

- Dit blijkt uit een actuele uitdraai uit het digitale systeem van de zuivelketen en/of
- Dit blijkt uit een kopie van een actuele melkgeld uitbetaling moet blijken dat de melkveehouderij wordt uitbetaald voor Weidemelk.
- Zelfzuivelaars dienen een actueel certificaat te overleggen.

Voor On the way to PlanetProof melk geldt een vergelijkbare werkwijze:

- Deelname aan "On the way to PlanetProof" wordt bevestigd door middel van een kopie van een actuele melkgeld uitbetaling waarop vermeld staat dat de melkveehouderij wordt uitbetaald voor On the way to PlanetProof melk.
- Of een actuele uitdraai van deelname van de website van de zuivelketen.

Voor BBM (Brabantse Biodiversiteitsmonitor melkveehouderij) geldt:

- Er dient een recent overzicht te worden aangeleverd van de BBM-score. Dit overzicht is te verkrijgen via de website <https://pnb-bbm-a.vaacloud.nl> en een bijlage van de KLV uitdraai en een bijlage met het natuur en landschapsplan.

Bij aanmelding voor pacht op basis van het houden van zeldzame huisdieren kan men dit aantonen met:

- Een actueel bewijs is van lidmaatschap van de stamboek- of rasvereniging;
- Een uitdraai van een actuele stallijst, en een actuele overzichtslijst "gevlagde dieren" uit MijnRVO (voor varkens een overzicht van de stamboekinschrijvingen).

Vragen en antwoorden over de duurzaamheidsscore en certificaten 2027

Duurzame onderneming, maar geen certificaten

Er zijn situaties denkbaar waarbij ondernemers bijdragen aan de duurzaamheidsthema's die bijdragen aan de provinciale doelen, waarop gescoord wordt binnen de duurzaamheidsscore, maar toch geen score krijgen binnen de pachtssystematiek.

Zowel voor een bedrijf zonder certificaat, als voor een sector zonder certificeringssysteem geldt dat de provincie Noord-Brabant geen duurzaamheidsscore kan hanteren, als er geen systeem en/of borging is. Er wordt dan niet voldaan aan de basiseisen.

Nader toegelicht:

Er is geen mogelijkheid om sectoren zonder duurzaamheidscertificaten of concepten te scoren (en dus te stimuleren) via de pachtuitgifte:

- Redenatie hiervoor is dat gemiddelde prestaties op sectorniveau, niet garanderen dat specifieke bedrijven deze prestaties evenaren.
- Daarnaast zijn concrete prestaties van sectoren op de duurzaamheidsthema's van de duurzaamheidsscore niet te valideren.

Er is geen mogelijkheid om bedrijven die aangeven duurzaam bezig te zijn, maar geen certificaat hebben (l.e. certificaten zijn wel beschikbaar voor de sector, maar het bedrijf levert óf aan een andere keten óf wil niet alleen voor pachtuitgifte (vooraf) in een keurmerk investeren):

- Het is niet uitvoerbaar, noch handhaafbaar om bedrijven individueel te evalueren en scoren binnen de systematiek van de duurzaamheidsscore.
- Duurzaamheidscertificaten worden naar verwachting niet ingevoerd en/of behaald zodat deze niet meegenomen kunnen worden voor de duurzaamheidsscore. De objectiviteit en/of onafhankelijkheid kan niet worden geborgd.

Het is momenteel voor de provincie Noord-Brabant niet mogelijk om zelf certificatieontwikkeling en/of borging uit te voeren.